

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

31 päivänä toukokuuta 2018*

Ennakkoratkaisupyyntö – Lentoliikenne – Asetus (EY) N:o 261/2004 – 3 artiklan 1 kohta – Soveltamisala – Suoraan toisiinsa liittyvien lentojen käsite – Jäsenvaltion alueella sijaitsevalta lentoasemalta lähtevä lento, joka sisältää liittymälennon kolmannen valtion alueella sijaitsevalla lentoasemalla ja jonka lopullisena määräpaikkana on kyseisen kolmannen valtion toinen lentoasema

Asiassa C-537/17,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Landgericht Berlin (Berliinin alueellinen alioikeus, Saksa) on esittänyt 5.9.2017 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 12.9.2017, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Claudia Wegener

vastaan

Royal Air Maroc SA,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. Malenovský (esittelevä tuomari) sekä tuomarit D. Šváby ja M. Vilaras,

julkisasiamies: H. Saugmandsgaard Øe,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Claudia Wegener, edustajanaan F. Puschkarski, Rechtsanwältin,
- Royal Air Maroc SA, edustajanaan D. Ahrens, Rechtsanwalt,
- Puolan hallitus, asiamiehenään B. Majczyna,
- Euroopan komissio, asiamiehinään K. Simonsson ja K.-P. Wojcik,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta 11.2.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 261/2004 (EUVL 2004, L 46, s. 1) 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Claudia Wegener ja Royal Air Maroc SA ja joka koskee lennon huomattavan viivästymisen vuoksi vaadittua korvausta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 3 Asetuksen N:o 261/2004 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, on muun muassa seuraava määritelmä:
”h) ’lopullisella määräpaikalla’ [tarkoitetaan] lähtöselvityksessä esitettävään lippuun merkittyä määräpaikkaa tai, jos on kyse suoraan toisiinsa liittyvistä lennoista, viimeisen lennon määräpaikkaa; [– –]”
- 4 Kyseisen asetuksen 3 artiklan, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä asetusta sovelletaan

- a) matkustajiin, jotka lähtevät jäsenvaltion alueella sijaitsevalta ja perustamissopimuksen soveltamisalaan kuulualta lentoasemalta;
- b) matkustajiin, jotka lähtevät kolmannessa maassa sijaitsevalta lentoasemalta jäsenvaltion alueella sijaitsevalle ja perustamissopimuksen soveltamisalaan kuulualle lentoasemalle ja jotka eivät ole saaneet etuuksia tai korvausta ja apua kyseisessä kolmannessa maassa, mikäli kyseisestä lennosta vastaa yhteisön lentoliikenteen harjoittaja.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 5 Claudia Wegener teki Royal Air Marocin kanssa lentokuljetussopimuksen, joka muodostui yhdestä ainoasta varauksesta, jonka ansiosta hän saattoi matkustaa Berliinistä (Saksa) Agadiriin (Marokko) ja johon kuului välilasku Casablancassa (Marokko) lentokoneen vaihtoineen.
- 6 Saatuaan vahvistuksen varauksestaan ja tehtyään lähtöselvityksen Berliinin lentoasemalla koko matkan osalta Wegener nousi Royal Air Marocon koneeseen, jonka määräpaikka oli Casablanca ja joka lähti myöhässä. Saavuttuaan Casablancaan Wegener ilmoittautui Agadiriin lähtevään koneeseen nousua varten, mutta Royal Air Maroc epäsi hänen lennolle pääsynsä ja totesi, että hänen istuinpaikkansa oli annettu toiselle matkustajalle. Wegener nousi lopulta Royal Air Marocin toiseen koneeseen ja saapui Agadiriin alkuperäiseen aikatauluun nähden neljä tuntia myöhässä.
- 7 Wegener vaati tämän jälkeen korvausta kyseisestä viivästymisestä. Royal Air Maroc kuitenkin kieltäytyi hyväksymästä hänen vaatimustaan sillä perusteella, ettei hän voinut vedota korvausta koskevaan oikeuteen asetuksen N:o 261/2004 nojalla.

- 8 Landgericht Berlin (Berliinin alueellinen alioikeus, Saksa) on päättänyt tässä tilanteessa lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko kyseessä [asetuksen N:o 261/2004] 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu lento, kun lentoliikenteen harjoittajan tarjoamaan kuljetukseen sisältyy sellainen aikataulun mukainen keskeytys (välilasku) Euroopan [unionin] alueen ulkopuolella, johon sisältyy lentokoneen vaihto?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 9 Kun otetaan huomioon ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämä kysymys, on aluksi todettava, että asetuksen N:o 261/2004 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan kyseistä asetusta sovelletaan matkustajiin, jotka lähtevät jäsenvaltion alueella sijaitsevalta lentoasemalta.
- 10 Seuraavaksi on todettava, että ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että pääasiassa kyseessä olevan matkustajan kuljetus tapahtui yhden ainoan varauksen perusteella, kuten tämän tuomion 5 kohdassa mainitaan.
- 11 Tämä seikka huomioiden on todettava, että kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko asetuksen N:o 261/2004 3 artiklan 1 kohdan a alakohtaa tulkittava siten, että kyseistä asetusta sovelletaan matkustajan kuljetukseen, joka tapahtuu yhden ainoan varauksen perusteella ja johon sisältyy – matkustajan jäsenvaltion alueella sijaitsevalta lentoasemalta tapahtuvan lähdön ja tämän kolmannen valtion alueella sijaitsevalle lentoasemalle tapahtuvan saapumisen välillä – suunniteltu välilasku unionin ulkopuolella lentokoneen vaihtoiheen.
- 12 Käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee ensinnäkin, että tämän tuomion 5 kohdassa tarkoitettu kuljetus muodostuu kahdesta lennosta, joista ensimmäinen tapahtui Berliinin ja Casablancan ja toinen Casablancan ja Agadirin välillä.
- 13 Ensimmäisen lennon lähtöpaikkana oli jäsenvaltion alueella sijaitseva lentoasema, kun taas jälkimmäisen lennon lähtö- ja saapumispaikkana olivat kolmannen valtion alueella sijaitsevat lentoasemat.
- 14 Edellä mainituista lennoista jälkimmäinen saapui määräpaikkaansa neljä tuntia myöhässä, ja tästä aiheutui viivästyminen pääasian kantajalle.
- 15 Tässä tilanteessa on huomattava, että jos jälkimmäisen lennon kaltaista lentoa, joka tapahtui kokonaan unionin ulkopuolella, on pidettävä erillisenä kuljetustoimena, se ei kuulu asetuksen N:o 261/2004 soveltamisalaan. Jos pääasiassa kyseessä olevan kaltaista kuljetusta on sen sijaan pidettävä kokonaisuutena, jonka lähtöpaikka on jäsenvaltiossa, kyseistä asetusta sovelletaan.
- 16 Unionin tuomioistuin on jo katsonut tämän osalta, että peruuttamaton ajanmenetys, joka muodostaa haitan, joka synnyttää asetuksessa N:o 261/2004 säädetyn oikeuden korvaukseen, on ajanmenetys, joka konkretisoituu asianomaisen matkustajan saapuessa lopulliseen määräpaikkaansa (tuomio 26.2.2013, Folkerts, C-11/11, EU:C:2013:106, 32 ja 33 kohta).
- 17 Kyseisen asetuksen 2 artiklan h alakohdan mukaan ”lopullinen määräpaikka” tarkoittaa lähtöselvityksessä esitettävään lippuun merkittyä määräpaikkaa tai – jos on kyse suoraan toisiinsa liittyvistä lennoista – asianomaisen matkustajan viimeisen lennon määräpaikkaa (tuomio 26.2.2013, Folkerts, C-11/11, EU:C:2013:106, 34 ja 35 kohta).

- 18 Ilmaisusta ”viimeinen lento” seuraa, että ”suoraan toisiinsa liittyvien lentojen” käsitteen on ymmärrettävä viittaavan kahteen tai useampaan lentoon, jotka muodostavat kokonaisuuden, kun on kyse asetuksessa N:o 261/2004 säädetyistä matkustajien oikeudesta korvaukseen, 26.2.2013 annettuun tuomioon Folkerts (C-11/11, EU:C:2013:106, 17 ja 18 kohta) johtaneessa tapauksessa kyseessä olleiden suoraan toisiinsa liittyneiden lentojen tavoin.
- 19 Tilanne on tämä, kun yksi ainoa varaus kattaa vähintään kaksi lentoa, kuten tapahtui 26.2.2013 annettuun tuomioon Folkerts (C-11/11, EU:C:2013:106, 16 kohta) johtaneessa tapauksessa.
- 20 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaista kuljetustoimea on näin ollen pidettävä suoraan toisiinsa liittyvinä lentoina 26.2.2013 annettuun tuomioon Folkerts (C-11/11, EU:C:2013:106, 35 ja 38 kohta) johtaneessa tapauksessa kyseessä olleen kuljetustoimen tavoin.
- 21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toki huomauttaa, että pääasiassa kyseessä olevista kahdesta lennosta jälkimmäinen toteutettiin eri lentokoneella kuin ensimmäinen lento, kuten sen kysymyksen sanamuodosta ilmenee.
- 22 Asetuksessa N:o 261/2004 ei kuitenkaan ole ensimmäistäkään säännöstä, jossa luokittelu suoraan toisiinsa liittyviksi lennoiksi edellyttäisi sitä, että kyseessä olevat lennot toteutetaan samalla koneella.
- 23 Suoraan toisiinsa liittyvien lentojen yhteydessä mahdollisesti tapahtuva koneen vaihto ei näin ollen vaikuta tähän luokitteluun.
- 24 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaista kuljetusta on näin ollen kokonaisuutena tarkasteltuna pidettävä suoraan toisiinsa liittyvinä lentoina. Sen on näin ollen kuuluttava asetuksen N:o 261/2004 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan soveltamisalaan.
- 25 Kaiken edellä esitetyn perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 261/2004 3 artiklan 1 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että kyseistä asetusta sovelletaan matkustajan kuljetukseen, joka tapahtuu yhden ainoan varauksen perusteella ja johon sisältyy – matkustajan jäsenvaltion alueella sijaitsevalta lentoasemalta tapahtuvan lähdön ja tämän kolmannen valtion alueella sijaitsevalle lentoasemalle tapahtuvan saapumisen välillä – suunniteltu välilasku unionin ulkopuolella lentokoneen vaihtoiheen.

Oikeudenkäyntikulut

- 26 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kahdeksas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta 11.2.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 261/2004 3 artiklan 1 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että kyseistä asetusta sovelletaan matkustajan kuljetukseen, joka tapahtuu yhden ainoan varauksen perusteella ja johon sisältyy – matkustajan jäsenvaltion alueella sijaitsevalta lentoasemalta tapahtuvan lähdön ja tämän kolmannen valtion alueella sijaitsevalle lentoasemalle tapahtuvan saapumisen välillä – suunniteltu välilasku unionin ulkopuolella lentokoneen vaihtoiheen.

Allekirjoitukset